

Esitys Savon koulutuskuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi

Kunnanhallitus 09.03.2026

89/12.00.00/2026

Valmistelija

sivistysjohtaja Antti Jokikokko, p. 044 740 1301, elinkeinopäällikkö Petra Ryymin, p. 044 740 1301, työllisyyskoordinaattori Mervi Seppänen, p. 044 740 1239, maahanmuuttokoordinaattori Laura Muona, p. 044 740 1232

Savon koulutuskuntayhtymän perussopimuksen 20 §:n mukaisesti taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava riittävän ajoissa tilaisuus esitysten tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi ja sopeuttamiseksi jäsenkuntien toiminnallisiin tavoitteisiin ja taloudellisiin mahdollisuuksiin. Kuntayhtymä pyytää jäsenkuntia antamaan näkemyksensä kuntayhtymän toiminnan kehittämisessä huomioitaviksi asioiksi 31.3.2026 mennessä.

Ammatillinen koulutus on uudistunut viime vuosina paljon. Oppivelvollisuuden merkitystä on korostettu ja aikuisten kouluttautumiseen on tehty lukuisia valtakunnallisia muutoksia. Savon koulutuskuntayhtymä säilyy kuitenkin monialaisena koulutuksen tarjoajana niin oppivelvollisille kuin jatkuvan haun kautta opiskelemaan hakeutuvillekin. Opiskelijamäärä on vähentynyt tehtyjen rahoitusleikkausten takia. Uusien työllisyysalueiden kanssa toiminta on alkanut löytämään tapansa. Tärkeää on, että tarjonnan ja kysynnän vuoropuhelu on jatkuvaa ja ennakoivaa.

Päätöksen vaikutusten ennakkoarviointi: lausunnoista ei ole tarpeen tehdä vaikutusten ennakkoarviointia.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa seuraavan esityksen Savon koulutuskuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi:

Savon koulutuskuntayhtymä on pitkäjänteisesti kehittänyt koulutustarjontaansa vastatakseen toimialueensa Pohjois-Savon toisen asteen ammatillisen koulutuksen tarpeisiin. Osa koulutustarjonnasta vastaa laajemminkin koko maan tarpeita. Katsomme, että Savon koulutuskuntayhtymä on onnistunut perustehtävässään erinomaisesti.

Julkisen talouden haastava tilanne on vaikuttanut myös toisen asteen käytettävissä olevaan julkiseen rahoitukseen, joka on edellytys oppivelvollisten ja perustutkintoa suorittavien koulutuksen toteuttamiselle. Savon koulutuskuntayhtymää on haastanut valtion päättämä leikkaus ammatillisen koulutuksen rahoitukseen. Koulutuskuntayhtymä on kuitenkin pystynyt vastaamaan erinomaisesti talouden haasteisiin. Vuoden 2025 talousarviossa kuntayhtymän tuloksesta ennakoitiin voimakkaasti alijäämäistä. Tilinpäätösennusteen mukaan tulos on kuitenkin positiivinen. Tämä heijastunee myös positiivisesti vuoteen 2026 ja siitä eteenpäin. Toteamme, että kuntayhtymä on kiitettävällä tavalla reagoinut talouden uhkaavaan alijäämään sopeuttaen toimintaansa. Pidämme tärkeänä, että näiden sopeutustoimien vaikuttavuutta talouteen ja vaikutuksia perustetehtävän suorittamiseen seurataan ja asetetuista taloudellisista tavoitteista pidetään kiinni.

Huolimatta uhkakuvista, tulevaisuus on myös monien mahdollisuuksien aikaa. Savon koulutuskuntayhtymä on tiivistänyt toimintaansa ja mitoittanut koulutusmäärän ja henkilöstönsä vastaamaan vallitsevaa taloudellista

tilannetta. Pidämme tärkeänä, että jatkossakin koulutuskuntayhtymä huolehtii ennen kaikkea ammatillista perusopetusta suorittavista nuorista ja takaa osaltaan oppivelvollisuuden toteutumisen. Tämä koskee myös Valma- ja Telma-koulutusta. Nuorten näkökulmasta huolta aiheuttavat ne alat, joille ei valmistumisen jälkeen työllisty, kun työpaikkoja ei ole avoinna tai niitä on hyvin vähän. Pidämme tärkeänä sitä, että koulutuskuntayhtymä käy jatkuvaa vuoropuhelua elinkeinoelämän ja alueen työllisyyspalveluiden kanssa, jotta ei synny työvoiman kohtaanto-ongelmaa.

Haasteena tulee olemaan aikuiskoulutuksen rahoitus, onko työnantajilla halukkuutta osallistua aikuiskoulutuksen sekä ammatti- ja erikoisammattitutkintojen toteuttamiseen ja rahoittamiseen. Pidämme tässä tilanteessa erittäin tärkeänä tiivistä vuoropuhelua uusien työllisyysalueiden, kuntien ja koulutuskuntayhtymän välillä. Erityisen tärkeää on varmistaa, että työikäiset työnhakijat saavat mahdollisuuden täydentää osaamistaan lyhyillä täsmä osatutkinnoilla ja tarvittavilla lupakoulutuksilla. Tärkeää olisi myös turvata maahanmuuttajille riittävä koulutustarjonta, johon osallistumiseen riittää matalampi suomen kielen taito. Koulutustarjonnassa on tärkeää huomioida maahanmuuttajien tarpeet erityisesti luku- ja kirjoitustaidon, sekä suomen kielen opiskelun näkökulmasta. Tällöin vähenevät aikuiskoulutuksen resurssit pystytään hyödyntämään mahdollisimman vaikuttavina. Siilinjärven kunnan elinkeino- työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut toimivat jatkossakin tiiviissä yhteistyössä Savon koulutuskuntayhtymän kanssa koulutuspalveluita suunniteltaessa.

Yrittäjyyden edistäminen ja yrityselämän toimintamahdollisuuksien parantaminen on yksi Siilinjärven kunnan strateginen painopiste. Pidämme ensiarvoisen tärkeänä sitä, että ammatillinen koulutus viestii ulospäin ja opiskelijoilleen tarjoamistaan yrittäjyysopinnoista ja vuosi yrittäjänä mahdollisuudesta.

Toivomme myös panostusta jo olemassa olevien yrittäjien oman osaamisen kehittämiseen mm. yrittäjän oppisopimuksen kautta. Kokemuksemme mukaan tieto mahdollisuuksista ei ole tavoittanut kovinkaan hyvin yritys kenttää. Tämä havainto koskee myös muita aikuisväestön ryhmiä (esim. työttömät, maahanmuuttajat). Tavoitteena tulisi olla, että oppilaitokset toimivat omalta osaltaan mahdollistajina, jotta voimme yhdessä toimia tiiviinä kokonaisuutena, jossa yritysten tarpeisiin vastataan ja työnhakijoille sekä maahan muuttaneille luodaan sujuvat polut työelämään. Yhteistyössä varmistamme yrityksille osaavaa työvoimaa ja asukkaille mahdollisuuden kouluttautua sekä kiinnittyä työelämään.

Useiden tutkimusten mukaan Suomessa on vähemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita työntekijöitä, kuin mikä on ollut tavoitteena tai verrattuna verrokkimaihin. Lukion käyneet nuoret eivät yksin riitä paikkaamaan aukkoa korkeakoulutettujen osalta. Tästä syystä pidämme ensiarvoisen tärkeänä sitä, että koulutuskuntayhtymä onnistuu strategisessa tavoitteessaan innostaa opiskelijaa uralla ja elämässä eteenpäin tukemalla häntä siirtymässä työelämään ja jatko-opintoihin. Jatkossakin tulee huolehtia siitä, että ammatillinen peruskoulutus toimii väylänä korkeakouluopintoihin.

Vaikka kuntayhtymä on monien haasteiden edessä, näemme sillä kuitenkin lukuisia vahvuuksia: kuntayhtymän kaikki toimipisteet on uudistettu, lainakanta on kääntynyt laskuun, osaava henkilökunta on sitoutunut työhönsä ja kuntayhtymällä on vahva halu kehittää toimintoja.

